

Editorial

Les tecnologies 2.0 han permès l'obertura de noves vies de gestió cultural que permeten a l'espectador un diàleg i participació actius a través dels ordinadors, tauletes i dispositius mòbils, dins i fora dels museus.

Segons un estudi de Mediamusea, a Espanya la majoria de museus públics i privats no usen aquestes eines digitals. Actualment són els grans centres els que han iniciat aquest treball (el MoMA, la Tate, el Centre Reina Sofia, el Prado, ...). La seva experiència els ha demostrat que quanta més gent tingui notícia del museu i del patrimoni, més desitja poder-los conèixer en persona.

El futur dels museus ha de passar obligatòriament per incorporar aquestes noves eines que barregen el món real i el virtual, com poden ser per exemple, les aplicacions de geolocalització.

La **realitat virtual** és la ciència que planteja la utilització de la tecnologia informàtica per a produir una aparença de la realitat que permet a l'usuari tenir la sensació d'estar present en ella. Aquest fenomen no serveix per la comunicació museística si no es basa en un procés de conservació, documentació i investigació propis de l'activitat museogràfica.

En el cas del Museu de Terrassa es presenta una recreació virtual al conjunt monumental de les esglésies de Sant Pere. El públic pot descobrir l'aparença de la Seu Episcopal d'Ègara en els segles V - VIII i a més, es recrea el sagrament del baptisme per immersió en aquella època, basat en els estudis de M.G. Garcia, A. Moro i F. Tuset i realitzat per Dualmultimedia.

Per una altra banda, la **realitat augmentada** (RA) és el terme que defineix la fusió, en temps real, del món real i del virtual.

La diferència amb la realitat virtual és que d'alguna manera se superposen les dades informàtiques al món real. Així, s'aconsegueix visualitzar el món real mitjançant una pantalla a la que s'afegeix una informació associada a través de dibuixos, icones, edificis en 3D, etc. En aquest sentit s'aconsegueix convertir la informació sobre l'objecte real en interactiva i digital.

La RA precisa d'un procés que es divideix en quatre parts: capturar (recull l'escena del món real que es vol augmentar, usant normalment una càmera de vídeo); identificar (cal decidir quin escenari es vol augmentar utilitzant o no uns marcadors); processar (barreja el món real amb el virtual combinant imatges 2D i 3D) i per acabar, visualitzar (reproducció de l'escena real i la virtual).

Ofereix un ampli ventall de possibilitats d'interacció i està (o estarà en un futur) present en molts àmbits de la vida com són l'arquitectura, l'art, l'educació, els videojocs, l'aeronàutica (simulació de vols), les retransmissions esportives, etc.

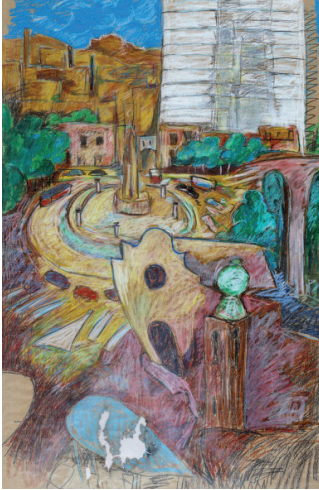
Les aplicacions en projectes museístics és molt àmplia, i la trobem per exemple en la reconstrucció de runes arqueològiques, d'edificacions, de paisatges naturals i culturals, ...

La RA aplicada als dispositius mòbils permet als museus, contextualitzar l'obra artística, donar informació més enllà del que es veu i fins i tot oferir una representació de com havia estat antigament en el seu ús real. L'objectiu és aconseguir millorar l'experiència i el diàleg entre el visitant i l'obra, aportant coneixement i fomentant l'aprenentatge.

Actualment a casa nostra existeixen alguns productes i experiències pensats expressament per a museus, galeries i patrimoni immoble en general. Destacaríem el Museu Episcopal de Vic, el Castell d'Olèrdola i el Museu de Mataró.

Queda molt camí per a recórrer fins a que aquestes eines es puguin integrar plenament en la dinàmica museística dels museus locals, però és una proposta plena de possibilitats que no podem oblidar.

L'EXPOSICIÓ

Lluís Jové. *Plaça del Dr. Robert*
MdT 15.594

TERRASSA INSPIRA

Obra artística del fons del Museu dels segles XX i XXI amb la ciutat i el seu entorn com a motiu

El passat 7 de juny es va inaugurar la nova exposició temporal de llarga durada del Museu de Terrassa. La mostra es podrà visitar a la Sala del Tinell del Castell Cartoixa de Vallparadís fins al 2 de març de 2014.

De la mà de vint-i-nou artistes locals i forans "Terrassa inspira" presenta un recorregut evolutiu en la plasma-
ció de la ciutat, usant diversitat de suports i tècniques artístiques. Carrers, places, fonts, monuments, masies i elements rurals són concebuts de forma realista o conceptual.

S'exposen els primers apunts de paisatge dels germans Viver, obres de cavallet, peces academicistes, d'altres d'avantguarda i guanyadors dels Premis de pintura ràpida Ciutat d'Ègara dels darrers anys.

Per triar les obres s'ha tingut en compte que pertanyin al fons del Museu de Terrassa fruit de les donacions, llegats i adquisicions rebudes al llarg del temps, que no s'hagin exposat amb anterioritat i que no hagin aparegut en cap catàleg del museu.

Seixanta-una peces, seguint un discurs d'ubicació geogràfica, es mostren en quatre àmbits: l'entorn, la ciutat, el parc de Vallparadís i les esglésies de Sant Pere.

Us recordem que s'ha editat un llibre que acompanya l'exposició: Catàlegs del Museu número 21: "Terrassa inspira". Si us interessa adquirir-lo podeu demanar informació al 93 739 70 72.

SERVEI EDUCATIU

S'ha comptabilitzat un total de 445 sessions realitzades i 11.711 usuaris del Servei de Monitoratge durant el curs escolar 2012 - 2013, distribuïts de la següent forma:

305 visites realitzades i 8.388 usuaris
67 itineraris realitzats i 1.607 usuaris
73 tallers realitzats i 1.716 usuaris

Aquest estiu el Museu ha programat diverses propostes adreçades al públic infantil i familiar:

A l'estiu, els més menuts al Museu (activitats familiars):

Hi ha qui pensa que els museus són territori exclusiu dels adults però res més allunyat de la realitat. Els infants, de 3 a 6 anys, poden passar una estona molt divertida en el Museu, mentre s'acosten al patrimoni local.

S'han programat deu sessions en les quals uns titelles expliquen contes i històries relacionades amb la nit de Sant Joan, la Casa Alegre de Sagrera en anglès, el treball infantil a les fàbriques tèxtils, la llegenda del drac de Sant Llorenç, la vila medieval i la Torre del Palau, l'art local, entre d'altres. Els més petits s'enduran un dibuix per acolorir a casa.

Passa l'estiu al Museu (per a infants de 4 a 12 anys):

El Museu us convida a descobrir algunes de les bèsties que decoren els edificis de la nostra ciutat com per

exemple el bou volador de la Seu d'Ègara, el cavall Gustau de la Torre del Palau o un lleó a l'Institut Industrial.

S'han programat activitats durant les vacances escolars.

Si hi esteu interessats encara queden places lliures. Podeu demanar informació al 93 739 70 72.

Un any més, el MdT ha elaborat la **Guia d'Activitats didàctiques del Museu de Terrassa (curs 2013 - 2014)**, amb un total de 52 activitats, amb les novetats següents:

- Visita: Exposició temporal de llarga durada: "Terrassa inspira"
- Visita: Exposició "Les naturaleses de l'Art Nouveau"
- Visita: Històries enrajolades
- Itinerari: Terrassa durant els fets de 1713
- Itinerari: A toc de pito!
- Activitats en llengua estrangera:
 - The Casa Alegre de Sagrera in English
 - La Casa Alegre de Sagrera en français
 - The Seu d'Ègara in English
 - La Seu d'Ègara en français
 - Industrial and modernista Terrassa
 - Terrassa industrial et moderniste
 - The Happy House

Si esteu interessats en participar en alguna d'aquestes propostes podeu trucar al 93 739 70 72.

LES COL·LECCIONS

Últims ingressos del Museu de Terrassa

Donacions:

La senyora Conxita Estany i Ubach, vídua del pintor local Joan Borràs i Balaguer, ha fet donació de dues pintures: "Paisatge de Mura" del 1981 i "Jardins de la Casa Alegre de Sagrera".

Joan Borràs va ser fonamentalment dibuixant però també va treballar la pintura a l'oli i l'aquarel·la. Sortia a dibuixar i pintar amb companys i amics, i la seva constància el va fer dominar cada vegada més la tècnica del dibuix i la pintura. La seva obra encaixa en la llarga tradició i producció del "paisatgisme local".

La voluntat, l'alegria, la sensibilitat i l'emoció que posava en les seves obres són traslladades a l'espectador.

La senyora Mariona Vidal i Santacana, en nom de la seva família, ha donat una pintura: "Retrat de la família Vidal-Batlles", de l'artista Julio Borrell i Pla, executada entre 1942 i 1943.

El senyor Joan Galí i Barceló ha donat la composició artística "El sant sopar", obra artística de l'artista local Jacint Morera, datada l'any 1964.

Préstecs:

El Museu de Terrassa ha prestat dos pots de farmàcia (MdT 904 i MdT 1.011) al Museu Arxiu Tomàs Balvey de Cardedeu per ser exhibits en l'exposició "Diàlegs a la Xarxa de Museus de Farmàcia. Ceràmica farmacèutica" (del 20 de juliol al 27 d'octubre).

LES NOTÍCIES DEL MUSEU

L'any va començar amb el concert "Nadal amb tenora i orgue" a la Seu d'Ègara, dins del cicle "Nadal a la Seu". Més de cent persones en van gaudir.

El 22 de gener la Casa Alegre de Sagrera va acollir l'acte de relleu del Bàsquet Català en el qual hi van participar 109 persones.

El Museu de Terrassa va participar en el **Congrés de Cultura a Terrassa** (del 25 al 27 de gener) considerat el punt de partida per treballar en la redacció del Llibre Blanc de la Cultura. El Congrés va permetre conèixer la realitat cultural local i difondre les iniciatives públiques i privades.

Del 22 al 27 de gener la ciutat portuguesa d'Aveiro va acollir la trobada europea de la xarxa europea Art Nouveau Network.

Es van realitzar les següents activitats: l'Assemblea General de la Xarxa, les reunions plenàries, el IV Laboratori Històric "Les matières premières et Art nouveau" i unes visites per conèixer el patrimoni de la ciutat.

El Servei de Turisme de l'Ajuntament de Terrassa va presentar l'audioguia "Modernisme industrial a Terrassa" a la Casa Alegre de Sagrera. Aquest producte es pot descarregar des de la pàgina web de l'Ajuntament.

Durant el mes de març i coincidint amb la celebració del Dia Mundial de la Poesia (dia 21), el Museu de Terrassa col·labora amb la bct xarxa i amb altres serveis de l'Ajuntament de Terrassa en l'organització d'algunes activitats del cicle "verspoesia" que permet fer visible la poesia com a gènere literari per a ser llegit, escoltat i treballat des de diferents punts de vista. Enguany s'ha dedicat a Ferran Canyameres i a la poètica de la Seu d'Ègara.

Hem col·laborat en la mostra virtual amb imatges del procés evolutiu de la Seu d'Ègara, de 1900 fins a l'actualitat, que es pot visualitzar en la pàgina web de l'Arxiu Municipal de Terrassa.

Les activitats programades des del Museu van ser:

- els dies 5, 7, 8, 12, 14 o 21 de març a la bct xarxa - Tallers infantils: Sant Nin i Sant Non a la Seu d'Ègara. Participants: 179 persones
- dijous 7 de març a la bct - Conferència "Arqueologia i investigació" a càrrec d'Antonio Moro, arqueòleg-conservador del Museu de Terrassa. Assistents: 18 persones.
- dissabte 9 de març a la Seu d'Ègara - Visita comentada a la Seu d'Ègara. Esglésies de Sant Pere, a càrrec de Domènec Ferran, director del Museu de Terrassa. Participants: 18 persones
- divendres 15 de març a les 20 h a l'Església de Santa Maria - Concert "Música antiga composta i interpretada per dones" a càrrec d'Ensemble Kassia. Assistents: 30 persones

El Museu va col·laborar amb la Regidoria de la dona programant un itinerari dins dels actes del Dia Internacional de la dona. El diumenge 17 de març vuit persones van participar a l'activitat "La dona a la Terrassa d'inicis del segle XX".

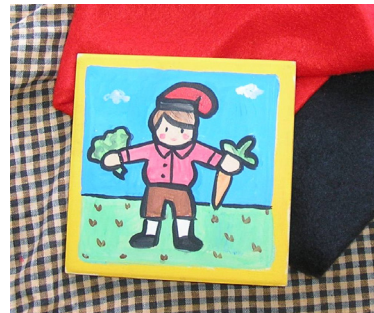
Coincidint amb el Pícnic Jazz al Parc de Vallparadís, el diumenge 17 de març es va celebrar una jornada de portes obertes a la Seu d'Ègara. Esglésies de Sant Pere en la qual van assistir-hi 173 persones.

Des de finals de març, l'exposició temporal de llarga durada "La riuada del 1962 a Terrassa. L'abans i el després de la ciutat" passa a ser una exposició permanent que es pot visitar virtualment a la pàgina web del Museu de Terrassa. Aquesta iniciativa neix amb la intenció de donar continuïtat a tots els materials recollits per a l'exposició temporal afegint-hi alguna novetat. Gairebé sis-centes persones l'han visitada.

Per Setmana Santa (del 25 al 27 de març) el MdT va dur a terme diverses activitats infantils i familiars:

- **Per Setmana Santa, els més menuts al Museu** amb l'edició de "La vella Quaresma no vol marxar!", "Què ens explica el canonge de la Seu" i "En Genís, l'hipopòtam prehistòric de Vallparadís" amb 106 participants.
- **Al Museu ... i santes pasqües!** amb tres activitats diferents relacionades amb el tema dels oficis de la vila medieval: paraïres, tintorers i picapedrers: "Jo també vull ser paraire", "Tintorers i altres taques" i "Picapedrers de la Seu d'Ègara" amb una cinquantena d'assistents.

El 23 d'abril el Museu va celebrar la diada de Sant Jordi, patró de Catalunya, programant una sessió per als més menuts: "Per Sant Jordi, la llegenda del drac" amb la qual uns titelles van explicar com fa molts i molts anys al massís de Sant Llorenç del Munt hi vivia un drac que atemoria als habitants de la nostra ciutat. Un centenar de persones hi van participar.

Més de setanta persones van assistir a un concert de Cant espiritual negre a la Seu d'Ègara.

Les activitats que el Museu de Terrassa ha organitzat per a la XI Fira modernista (11 i 12 de maig) van ser:

- Els objectes del modernisme - Presentació de peces originals d'època modernista procedents de la bct xarxa, l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa, el Centre de Documentació i Museu Tèxtil, el Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya i el Museu de Terrassa. Van assistir-hi 32 persones.

- Fira de Ciutats modernistes - Parada informativa al Raval de Montserrat. Els tres museu locals, Terrassa Museus, van tenir una parada conjunta per fer difusió del seu propi patrimoni modernista.

- Portes obertes a la Casa Alegre de Sagrera - visita lliure i gratuïta al llarg del cap de setmana. A més, a la Casa Alegre s'emmarquen diferents activitats: visites teatralitzades, concerts, ... En total hi van participar 7.544 persones.

- Taller per a infants: Posa't-ho al cap! – uns 250 nens i nenes van decorar una corona amb el perfil d'algun edifici modernista de Terrassa.

- Portes obertes a la Seu d'Ègara. Esglésies de Sant Pere (856 visitants) i al Castell Cartoixa de Vallparadís (559 persones).

La presentació de la ruta "De tapa en tapa" es va fer a la Casa Alegre de Sagrera el 16 de maig.

El **Dia Internacional dels Museus** (18 de maig) l'organitza l'ICOM i des del 1997 se celebra a nivell mundial. El lema d'aquest any és "Museus (memòria + creativitat) = progrés social". Per commemorar aquesta data es van dur a terme diferents actes:

- del 18 al 31 de maig - Descobreix una joia del Museu - Pistola de clau de Miquelet del segle XVIII (MdT 405): En motiu de la commemoració dels fets històrics del setembre de 1713 a la nostra ciutat el Museu de Terrassa dedica la fitxa "Descobreix una joia del Museu" a una arma de producció catalana d'aquesta època.

- Jornada de portes obertes a la Casa Alegre de Sagrera (98 persones), al Castell Cartoixa de Vallparadís (223 participants) i a la Seu d'Ègara. Esglésies de Sant Pere (273 assistents).

- La Nit dels Museus a la Seu d'Ègara: Visita nocturna a la Seu d'Ègara (208 persones) i Concert "Luces y sombras" a l'Església de Santa Maria (229 assistents). A càrrec del grup A tres. Obres d'E. Granados, M. De Falla, J. Rodrigo, J. Malats, I. Albéniz, entre d'altres. Ho organitza: Museu de Terrassa i Cultura a Prop – cicle Sons Clàssics. Amb la col·laboració de la Parròquia de Sant Pere.

El divendres 22 de maig es va presentar al claustre del convent de Sant Francesc el darrer exemplar de la revista "Vallesos" que inclou un article de Jaume Valls dedicats als fets de 1713 a Terrassa.

La Casa Alegre de Sagrera va acollir el 24 i 25 de maig dos concerts del cicle Sons Clàssics: "Serenates de Música Antiga" de l'Aula de Música Antiga de l'EMM – Conservatori de Terrassa (164 persones en total).

L'acte de presentació del llibre "Diplomatori de Sant Pere d'Ègara i Santa Maria de Terrassa (1203-1291)" es va realitzar el 6 de juny a l'Església de Santa Maria i va comptar amb la presència de 83 persones.

El Servei Educatiu ha creat una nova proposta per a la canalla que pretén explicar com era la vida quotidiana dels infants a principis del segle XX. L'activitat porta el títol "A toc de pito!". La proposta es volia presentar en motiu del Dia Internacional del Treball però es va haver d'anul·lar a causa de la pluja. Finalment es va realitzar el 30 de maig amb la participació d'onze persones.

El Museu s'ha adherit a la XXII Setmana del Medi Ambient (del 3 al 9 de juny) amb dues propostes familiars: "El blauet a Vallparadís" (14 persones) i un itinerari "Els humans a Vallparadís" (anul·lada).

Unes tres-centes persones van participar en el Festival Poètic "Elixir 2013" de Rosa Boladeras que es va fer per diferents jardins i balcons de la ciutat, i que va passar pels jardins de la Casa Alegre de Sagrera.

El 16 de juny, el Réseau Art Nouveau Network ha rebut una menció especial del Jurat en els Premis Europa Nostra Awards 2013, en la categoria 4: Educació, formació i sensibilització. Els membres del jurat han apreciat que el projecte presentat contribueix a la conservació i valorització del patrimoni art nouveau europeu. La ciutat de Terrassa, representada per Cultura, i més concretament pel Museu de Terrassa forma part d'aquesta xarxa des dels seus inicis, de fet en va ser socia fundadora (1999).

Amb l'objectiu de dur a terme noves iniciatives per promoure i dinamitzar les esglésies de Sant Pere, es presenta el Programa d'activitats 2013: "Cultura a la Seu d'Ègara" que recull l'oferta dels actes previstos al llarg de l'any al conjunt monumental.

A la Seu d'Ègara, Mark Pulido va oferir un concert harmonitzador per donar la benvinguda al solstici d'estiu (160 persones).

Durant la Festa Major el Museu ha programat un elevat nombre d'actes:

Dissabte, 29 de juny - Visites al nostre patrimoni:

- Visita comentada al Convent de les Germanes Josefines de Lluís Muncunill i al refugi de la Guerra Civil (153 participants)
- Visita comentada al Sanatori de Terrassa, actualment Parc Audiovisual de Catalunya (827 assistents)

Diumenge, 30 de juny - Visita comentada al Cementiri Municipal (35 persones)

Diumenge, 30 de juny - Patrimoni de nit: Visites nocturnes comentades a les cinc seccions del Museu de Terrassa:

- Seu d'Ègara. Esglésies de Sant Pere de Terrassa (126 assistents)
- Torre del Palau (80 persones)
- Casa Alegre de Sagrera (94 participants)
- Castell Cartoixa de Vallparadís (103 assistents)
- Claustre del convent de Sant Francesc (52 persones)

Dilluns, 1 de juliol - Festa Major infantil - Els més menuts al Museu:

- Un castell de conte (182 participants)
- Toc, toc ... Déu vos guard! (56 persones)

Portes obertes a:

- dissabte i diumenge: Casa Alegre de Sagrera (219 persones en total)
- dissabte, diumenge i dilluns: Seu d'Ègara. Esglésies de Sant Pere (604 assistents en total)
- dissabte, diumenge i dilluns: Castell Cartoixa de Vallparadís (737 persones en total)

Dins dels actes de la Festa Major, la Seu d'Ègara ha acollit activitats diverses: "Paula, la Verge i els primers cristians", una lectura dramatitzada del llibre "La Llegenda d'Ègara"; So i música amb Remember Quartet; Centenari de la Senyera de l'Esbart Català de Dansaires i Mostra de danses; entre d'altres. I, la Casa Alegre de Sagrera ha fet: mostra dels capgrossos de Terrassa; Espectacle de poesia: "Hem escollit... el que som". Vinguts del que fórem, restem el que som a càrrec d'Òscar Intente; diversos concerts a càrrec de l'Orfeó Juventut Terrassenca, dels Amics de l'Òpera de Terrassa, del Cor Vine, de la banda de Terrassa i de la Coral Nova Ègara; i el tast popular de vins.

El programa "Som estiu!" ofereix una àmplia programació d'activitats: màgia, música, cinema, circ, ... El dissabte 6 de juliol es va fer un espectacle de màgia: "Màgia a la Seu d'Ègara" a càrrec de Judith Fuster i Glòria Roig (45 participants).

Amb l'objectiu d'apropar-nos, d'una forma lúdica, al patrimoni de la nostra ciutat, el Museu ha previst dues propostes nocturnes recollides en el programa "Som estiu!". Són l'itinerari "Un dia en la vida dels obrers i de les obreres del tèxtil" (11 de juliol) amb 13 participants i l'itinerari "La Guerra Civil a Terrassa" (18 de juliol) amb 44 persones.

ÉS NOTÍCIA A LA SEU D'ÈGARA ...

El 10 de març es va celebrar la "Domenica Laetare" amb més de tres-centes persones.

El divendres 1 de maig de 2013, es van iniciar les obres de consolidació i restauració de l'Església de Sant Pere a càrrec de l'empresa URCOTEX. Està finançada per l'Institut del Patrimonio Histórico Español" (Ministeri de Cultura) i es preveu que duri 14 mesos. Els objectius d'aquesta actuació s'argumenten en base a la conservació i manteniment del monument, amb l'objectiu final d'interpretar-lo i adequar-lo funcionalment als monuments actuals. Les diverses actuacions que es proposen en el projecte i que es resumeixen a grans trets són: la recuperació del valor del transsepte i de la nau en tota la seva dimensió original; les millores funcionals; el reforçament estructural de la nau principal de l'església; l'actuació a les cobertes i a les façanes; i per acabar, l'actualització de les instal·lacions.

El dia 11 de maig, una vuitantena de persones van participar en la celebració d'una missa hispano-mossàrab a la Seu d'Ègara.

Per Festa Major es va celebrar un ofici solemne a l'Església de Sant Miquel.

La Parròquia de Sant Pere ha presentat un DVD amb l'objectiu de poder mostrar imatges i explicacions de l'edifici mentre no es pugui visitar degut a les obres de restauració.

NOUS PROJECTES

El divendres 4 d'octubre s'inaugurarà oficialment, a Hèlsinki (Finlàndia), l'exposició itinerant "Les naturaleses de l'Art Nouveau". Coincidint amb la Fira modernista del 2014 es podrà visitar a la nostra ciutat. Aquesta mostra és resultat del treball de la xarxa europea Art Nouveau Network.

Us animem a visitar el nou perfil de facebook del Museu de Terrassa:

<http://www.facebook.com/museudeterrassa>

Totes les persones que desitgeu rebre informació per correu electrònic dels actes que organitza el Museu de Terrassa ens ho podeu comunicar enviant un correu a l'adreça electrònica: museudeterrassa@terrassa.cat.

Un petit grup de persones han demostrat interès per engregar de nou el grup d'Els Amics del Museu de Terrassa. Ens han demanat que fem extensiva la proposta de sol·licitar persones voluntàries per treballar en aquest nou projecte. Si hi esteu interessats podeu trucar al 93 739 70 72.

L'AGENDA DEL MUSEU

El 6è cicle "Sons del Temps" presenta una àmplia oferta de concerts que es duran a terme en diferents espais patrimonials de la nostra ciutat. A les seccions del Museu de Terrassa estan previstos:

- Dijous 25 de juliol a l'Església de Santa Maria: Concert "Cupido rere els murs"
- Dijous 1 d'agost a l'Església de Sant Miquel: Concert "Perseguint les ombres"
- Dijous 8 d'agost al Castell Cartoixa de Vallparadís: Concert "Pasión, mística y duende"
- Dimarts 10 de setembre a la Casa Alegre de Sagrera: Concert: "Joan Salvat-Papasseit. Poemes i cançons"
- Divendres 13 de setembre a la Casa Alegre de Sagrera: Concert "Entre dos mars"

Dins dels actes commemoratius del 4 de setembre de Terrassa s'ha programat el concert: "Música clàssica i romàntica d'autors catalans".

El darrer cap de setmana de setembre se celebraran les Jornades europees del Patrimoni a Catalunya. Els Museus hi participen proposant activitats gratuïtes per descobrir i viure el patrimoni. El Museu de Terrassa ha programat diversos actes:

- Portes obertes a la Seu d'Ègara. Esglésies de Sant Pere, al Castell Cartoixa de Vallparadís i a la Casa Alegre de Sagrera
- Activitat familiar: "Històries enrajolades" al claustre del convent de Sant Francesc
- Itinerari: "Terrassa durant els fets de 1713"

MONOGRAFIA

L'ESCOLA MUNICIPAL D'ART DE TERRASSA. 125 ANYS D'HISTÒRIA

M. Gemma Garcia Llinares i Susana Ortega Margarit

La creació de l'escola d'art

La història de l'Escola Municipal d'Art de Terrassa va lligada estretament a la de la pròpia ciutat des de finals del segle passat. És un testimoni molt adient per explicar les diferents transformacions culturals i econòmiques i el canvi de la ciutat industrial de finals del segle XIX, cap a la ciutat actual orientada als serveis i a la promoció del coneixement. La població que veu néixer l'escola és una vila similar a altres catalanes en ple procés de transformació urbanística i econòmica, que va perdent la seva imatge rural per convertir-se en nucli industrial; una indústria que necessitava mà d'obra i sobretot obrers qualificats en el procés de creació del teixit. L'escola sorgeix com un element complementari a la indústria i com a resposta a la necessitat de la mateixa de tenir obrers especialitzats i amb coneixements. L'Escola d'Art ha estat, des de l'any 1886 fins a l'actualitat, un centre d'ensenyament en les arts plàstiques i les arts industrials, formant a pintors i escultors (arts), i a artesans industrials (oficis).

La creació de la Escuela Municipal de Artes y Oficios de Tarrasa, de titularitat municipal, s'aprova en el Ple de l'Ajuntament del dia 11 de març de l'any 1886, i s'inaugura oficialment el dia 2 de novembre d'aquell

mateix any. Els primers professors, tots homes de ciències, seran Fruitós Varneda, Pere Vacarisses i Joan Cadevall, que en serà també el director. La primera seu de l'escola estarà al Real Colegio Tarrasense, i ocuparà les aules de dibuix i els espais adjacents.

L'any 1902 amb el decret que permetia la creació de la Escuela Elemental de Industrias de Terrassa (futura Escola Industrial) i que recollia els ensenyaments que es realitzaven a la Escuela Municipal de Artes y Oficios, la vida de les dues escoles va paral·lela i comparteixen professors, plans d'estudi i locals.

Durant la Festa Major de l'any 1904 s'inaugura el Palau d'Indústries, edifici projectat per Lluís Muncunill, que acollirà l'escola i els nous ensenyaments industrials. Aquesta nova etapa de l'escola repartia l'ensenyament en tres branques clarament delimitades: els estudis preparatoris; els d'ensenyament artístic que seguien els esquemes de les grans acadèmies d'art dividides en les seccions de pintura i escultura; i, els d'ensenyament industrial. Fou, tal i com reflecteixen les actes dels claustres de professors que es conserven a l'Arxiu Històric i Comarcal de Terrassa, una etapa de gran èxit per l'escola en la qual s'incorporaren nous professors com Pere Viver, Frederic Trullàs i el propi Lluís Muncunill, entre d'altres.

El professor Cèsar Cabanes i els seus alumnes a l'aula d'escultura (1943-1944)

L'art i l'ofici

L'any 1919 Frederic Trullàs i Trilla, que impartia les classes de teoria de teixits i dibuix aplicat a la indústria tèxtil, és nomenat director de l'escola i s'inicia una nova etapa de canvi on els estudis artístics començaran a tenir un gran pes en una escola que fins a aquell moment havia donat una formació artística al

servei de la indústria. Aquesta idea, capitanejada per Frederic Trullàs, Santiago Morera (que n'era el secretari) i l'escultor terrassenc, Cèsar Cabanes i Badosa, es manifesta en una proposta del claustre de professors presentada a l'Ajuntament en la que es demana l'ampliació dels estudis amb classes de modelat, motllo i art decoratiu aplicat a la indústria. El 29 de setembre de 1920, Cèsar Cabanes inicia la seva etapa de docent a l'escola com a professor d'arts decoratives i anatomia artística i més tard, d'escultura.

L'any 1928, Josep Rigol i Fornaguera, antic alumne de l'escola, s'incorpora al claustre de professor. La vinculació de Rigol a l'escola serà molt significativa, marcarà bona part de la seva activitat artística i amb ell, s'iniciaran les classes de pintura amb nu al natural i s'organitzaran els primers viatges d'estudis d'art l'any 1931. Rigol també ocuparà el càrrec entre els anys 1961 i 1979.

1936-1975. La guerra i la dictadura

Amb l'*alzamiento nacional* l'any 1936 i el període d'inestabilitat política, econòmica i social que comportarà la Guerra Civil, l'escola seguirà la seva activitat educativa, tot i que es veurà afectada per les mobilitzacions de professors i alumnes cap al front i les baixes que això suposarà.

Un cop acabada la guerra i amb la dictadura del general Franco els canvis que afectaran a la societat espanyola també es veuran reflectits a l'escola d'art. La repressió de la llengua catalana i la ruptura total amb la política educativa de la II República Espanyola rebutjarà tots els avenços que s'havien produït en l'àmbit pedagògic, que es veurà influenciada pels valors ideològics de defensa i promulga del Movimiento Nacional. Els nous plans d'estudi i els Reglaments que s'aplicaran defensaran aquests valors, en els quals l'església en tindrà un gran pes ideològic.

Als anys 50 s'observa una certa obertura cap al món de l'ensenyament a l'estat espanyol que es reflecteix amb la Llei sobre la Formació Professional Industrial de l'any 1955 que regulava la distribució dels aprenentatges de les escoles d'arts i oficis.

Entre els anys 1960 i 1969 un nou Pla d'estudis integra la denominació d'Escuela de Artes Aplicadas y Oficios Artísticos.

1975-1990. La democràcia i la gestació de l'Escola

Municipal d'Arts Aplicades

La mort de Franco l'any 1975 i la instauració del nou sistema democràtic comportà el desmantellament de les institucions franquistes i una nova reforma política que també va afectar a l'educació.

Des de l'any 1975 es comença a madurar la idea de poder crear a Terrassa una escola d'arts aplicades que agafarà empena a partir de l'any 1979 sota la direcció de Fernando Bach-Esteve, i que amb el recolzament municipal permet crear l'any 1980 l'Escola Municipal d'Arts Aplicades. Aquesta nova escola naixia amb la necessitat d'aglutinar les diferents escoles artístiques de la ciutat i fer-ne una amb bones infraestructures i amb un professorat especialitzat. És també aquest any quan l'alcalde Manuel Royes demana al Ministeri d'Educació la concessió de la categoria de centre no oficial reconegut en les especialitats de disseny gràfic i d'interiors (les noves especialitats de disseny que van aparèixer en el panorama educatiu als anys 80), ceràmica, procediments pictòrics, procediments escultòrics i fotografia. L'escola es trasllada també aquell any a les dependències del Col·legi Major Alfons Sala, seu que ocuparà fins el trasllat a la seu actual al Vapor Universitari l'any 1995.

1990-2012. Consolidació de Terrassa Escola Municipal d'Art

Amb la mort del director de l'escola Fernando Bach-Esteve, reputat escultor terrassenc, Floreal Soriguera passa a ser-ne el director en funcions. Posteriorment i fins al 2004, n'assumeix el càrrec Albert Novellon Casabon. A partir d'aquell moment, Gabriel Verderi Gu-tierrez assumeix l'actual direcció. En aquest període es consoliden els estudis d'arts aplicades i es reorganitzen els ensenyaments no oficials.

El professor Cecilio Muñoz amb l'alumnat del taller d'Ebanisteria

El curs 1998-99 suposa un nou repte pel funcionament de l'escola que passa de ser una escola municipal reconeguda no oficial adscrita a l'escola Llotja de Barcelona, a ser una escola amb plena autonomia, per l'acceptació de la Generalitat de Catalunya d'iniciar els estudis dels Cicles Formatius de Grau Superior en les modalitats de Projectes i Direcció d'Obres de Decoració, Gràfica Publicitària i Disseny Industrial. Aquests estudis formatius, juntament amb ensenyaments artístics no oficials de dibuix, pintura, gravat, escultura i ceràmica formen la proposta educativa actual del centre.

L'escola, l'art i la ciutat

Al llarg d'aquests 125 anys, tot i les diferents transformacions viscudes en els plans d'estudi, l'escola ha estat present en la vida de la ciutat. Un gran nombre d'artistes de diferents àmbits i especialitats, han passat pels espais de l'escola com a directors, professors o alumnes. Els mestres i els alumnes han estat i estan presents en la vida cultural i artística de Terrassa, i molts d'ells han traspassat les fronteres i han estat reconeguts internacionalment. L'escola ha estat i seguirà sent un centre d'ensenyament imprescindible i un referent artístic de la ciutat.

Taller de dibuix. Curs 2011 - 2012

Enumerar a tots els professors i alumnes que han passat per l'escola durant tot aquest temps suposa fer una gran llista de noms, però no voldríem oblidar a aquells que han posat els fonaments del que ara és l'escola municipal d'art. Voldríem destacar al pintor Frederic Trullàs, als germans Viver –mestres del paisatgisme terrassenc-, a l'escultor Cèsar Cabanes, a l'arquitecte Lluís Muncunill, al mestre Joaquim Vancells, a Santiago Morera, a Francesc Alsina, a l'escultor Miquel Ros, al polifacètic Josep Rigol i Fornaguera, al reconegut internacionalment escultor Fernando Bach-Estève, a l'artista Floreal Soriguera present a diferents aspectes

de la vida cultural de la ciutat, a Mercè Casanovas, a la ceramista Angela Ubasart, a Xon Utset, a Jesús Gomez i als darrers directors i també artistes Albert Novellón i Gabriel Verderi. Entre el llarg nombre d'alumnes podríem parlar de Josep Badia Sabaté, Miquel Pujades, Rosa M. Cortàzar, Víctor Cortés, Joan Ferrer Pedrol i Antoni Miralda, entre d'altres.

CALAIX DE SASTRE

Casa Soler i Palet

(Font Vella, 28 - 08221 Terrassa - tel. 93 783 27 11 - www.terrassa.cat/cultura)

- Exposició **La força de l'estímul** de Toni Morro - del 7 de setembre al 14 d'octubre
- Exposició **Somiatruïtes** de Pol Serra i Montse Rubio - del 19 d'octubre al 25 de novembre
- Exposició **Assonant i dissonant** a càrrec d'Anna Alegre Pallarès - del 30 de novembre al 7 de gener

Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya

(Rambla d'Ègara, 270 - tel. 93 736 89 66 - www.mnactec.cat)

- Exposició **TOT ÉS QUÍMICA. Contribució de la química a la qualitat de vida d'avui.**
- Exposició **Explorant els inicis de l'univers. El CERN, l'LHC i la física de partícules** – fins al 31 de desembre de 2013.
- Exposició **Les matemàtiques i la vida** – fins al 31 de desembre de 2013.

Sala Muncunill

(Plaça Didó, 3 - tel. 93 783 27 11 - www.terrassa.cat/artsvisuals)

- Exposició **La memòria representada** a càrrec de l'Associació d'artistes visuals de Terrassa - del 14 de setembre al 27 d'octubre.
- Exposició **Impressions de la Xina** a càrrec de Carles Bros - del 2 de novembre al 8 de desembre.
- Exposició **Barris Creatius. Projecte de difusió de les arts visuals al territori** – del 19 de desembre al 19 de gener de 2014.

A l'Espaidos de la Sala Muncunill

- Exposició **Mi primer millón de dólares** d'Alán Carrasco · del 14 de setembre al 20 d'octubre.
- Exposició **¿Qué vas a plantar en este campo?** d'Aníbal Parada · del 26 d'octubre a l'1 de desembre.
- Exposició **Declaración de guerra contra el mundo** d'Erick Beltrán · del 7 de desembre al 19 de gener de 2014.

ALTRES

- Exposició **I continuo veient les seves cares. Els jueus polonesos a les fotografies** al Museu d'Història de Catalunya · fins al 25 d'agost
- Exposició **Allò que devem estar dibuixant amb les nostres formes de viure** al MACBA · fins al 31 d'agost
- Exposició **Pasolini Roma** al CCCB – fins al 15 de setembre
- Exposició **La premsa de biga** al Palau Reial de Vilafranca del Penedès · del 24 de setembre al 5 d'octubre
- Exposició **Aquell jove reporter belga que tenia un fox terrier blanc** al Museu d'Història de Catalunya · fins al 29 de setembre
- Exposició **Facies fidei. Expressions artístiques de la Fe cristiana a la Catalunya medieval** al Museu Episcopal de Vic – fins al 27 d'octubre
- Exposició **Tàpies des de l'interior** al mNAC i a la Fundació Tàpies – fins al 3 de novembre

EN LÍNIA

Xarxa de Museus d'Història i monuments de Catalunya - xMHCat.

<http://www.xmh.cat/>

X

M H
C A T

Xarxa de Museus
d'Història i Monuments
de Catalunya

A l'entorn del Dia Internacional dels Museus es va presentar aquesta nova pàgina web que pretén donar a conèixer la tasca que fan els museus d'història i els monuments. Trobareu informació detallada de tots els membres amb les dades generals, els museus, els monuments, les activitats, els itineraris, les publicacions, etc.

Aquesta xarxa nacional té la voluntat d'articular polítiques comunes de protecció del patrimoni, de conservació, de difusió, de dinamització i de formació.

L'integren el Museu d'Història de Catalunya, Museu Comarcal de Cervera, el Museu d'Història de la ciutat de Girona, el Museu de Lleida, el Museu Torre Balldovina de Santa Coloma de Gramanet i el Museu de Terrassa.

A LA BIBLIOTECA

En aquest apartat podeu trobar destacades algunes de les darreres publicacions que han arribat al Museu de Terrassa.

Us recordem que aquests documents els podeu consultar al mateix Museu o bé, emportar-vos-els en préstec. L'horari de la biblioteca és de dilluns a divendres, de 9 a 14 h.

XIIa. Edició Premis als Treballs de Recerca. Terrassa: Ajuntament de Terrassa · Patronat Municipal d'Educació, 2013.

Actes del IV Congrés d'Arqueologia medieval i moderna a Catalunya. Tarragona: Ajuntament de Tarragona – Associació de Recerca en Arqueologia Medieval (ACRAM), 2011 (2 vol.)

Albert Novellon. Pintura i escultura en el sender de la utopia. Terrassa: Centre Cultural Terrassa, 2013

Art i disseny. 125 anys fent escola. Terrassa : Ajuntament de Terrassa – Escola Municipal d'Art, 2012

LLOBET I PORTELLA, J. M. Documents de la Cervera austracista durant la Guerra de Successió (1705-1713). (Monografies del museu) Cervera : Museu Comarcal de Cervera, 2013

LUCINI, C. Bodyteca històrica. Una investigació morfològica al servei de les col·leccions d'indumentària. Terrassa: Centre de Documentació Museu Tèxtil, 2013

PEREJAUME Nocturn diürn. Sant Pol de Mar. 1911 – 1980. Caldes d'Estrac: Fundació Palau – Diputació de Barcelona, 2013

ROVIRA, J. I CABÚS, O. La llegenda d'Ègara. Terrassa : Novagraf Edició, 2013

Sentir, mirar, ensumar i tocar el passar la cultura popular. Terrassa: Arxiu Tobella, 2013

Vallesos. Gent, terra i patrimoni núm. 5 (primavera - estiu 2013). Article: "Terrassa, saquejada a sang i foc pels borbònics el 1713" de Jaume Valls i Vila. pp. 100 - 105.

LA RESERVA

OBJECTE: Arma

TÍTOL: Pistola de clau de miquelet

DATA: Segle XVIII

MATERIALS: Acer, llautó i fusta de noguera

MIDES: 31 x 14 x 4,5

NÚM. D'INVENTARI: MdT 405

PROCEDÈNCIA: Desconeguda

El Dia Internacional dels Museus està organitzat per l'ICOM (Consell Internacional dels Museus). Una de les iniciatives que promou és "La joia del Museu", que permet donar a conèixer al públic obres inèdites o donacions recents del fons del Museu de Terrassa.

En aquesta ocasió, coincidint amb l'aniversari de l'ocupació borbònica al setembre de 1713 a Terrassa, s'ha seleccionat una pistola de miquelet del segle XVIII, que probablement era similar a les usades en aquell moment per les tropes catalanes.

Les armes, tot i ésser un producte funcional, també esdevenen, en alguns casos, autèntiques peces de gran qualitat artística subjectes al gust i a la moda del moment. Acostumaven a anar acompanyades d'elements i marques que les identificaven, com per exemple el nom del mestre armer que les fabricava. Sovint acabaven convertint-se en part de l'herència familiar de la noblesa. Les armes eren bàsicament usades per l'exèrcit. N'hi havia de diferents tipus depenent de la seva funció i ús (fusells, escopetes, armes de defensa, d'atac i pistoles de duel).

El fons del Museu de Terrassa té una col·lecció d'armes composta per escopetes, fusells i pistoles d'una cronologia que va del segle XVIII fins al XIX i algunes d'elles força interessants que han esdevingut peces artístiques per la seva decoració.

El col·leccionisme d'armes s'inicia a l'estat espanyol amb el rei Felip II (1527-1598) el qual va encarregar la construcció d'una sala per reunir les armes del seu pare i les seves. Amb al Romanticisme, gran moment del col·leccionisme, les armes de l'aristocràcia van

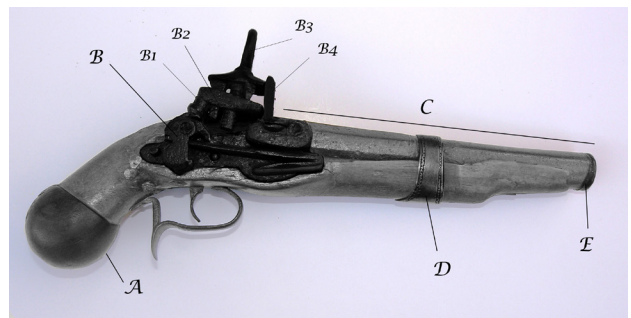
convertir-se en un objecte més per ser ensenyat.

L'arma seleccionada forma part d'un conjunt de 10 pistoles de diferents tipologies (de duel, de viatge i de pany de miquelet) de procedència desconeguda i que van ser restaurades l'any 1997.

Pertany al grup de les anomenades pistoles de "clau o pany de miquelet" (en castellà *pistola de rastrillo*). Deuen el seu nom al mecanisme usat per disparar les armes de foc, que emprava una pedra foguera o de sílex que al ser accionada provocava una petita explosió en la cavitat on hi havia la pólvora. El pany consta d'un rastell d'acer normalment estriat, un filador d'acció lateral, el martell i l'anell de la mordassa superior. El mecanisme se situava a l'exterior de la pistola i les feia molt segures i fortes.

El canó, també d'acer, consta d'un cos llis. A la zona de la boca trobem una anella de reforç. Se subjecta a l'encep (o peça on s'aferma el canó) per mitjà d'un petit cargol.

L'encep és de fusta de noguera i consta d'una canya llarga fins prop de la boca amb una portabaqueta de llautó. La curença o culata (metall que tapa l'ànima de la pistola per la part oposada a la boca) és de coll cilíndric acabada amb un pom esfèric.

Parts:

A: Curença de pom rodó.

B1: Filador.

B2: Martell.

B3: Anell.

B4: Rastell.

C: Canó.

E: Anella de la boca.

D: Portabaqueta

El nom de "miquelet" s'ha de relacionar amb la producció catalana d'aquests tipus de mecanisme i que usades pels "miquelets" o tropes catalanes que van lluitar contra l'exèrcit borbònic durant la guerra de Successió (1702-1714).

Castell Cartoixa de Vallparadís

Carrer Salmerón, s/n

08222 Terrassa Tel. 93 785 71 44

Horaris: de dimecres a dissabte, de 10 a 13.30 h i de 16 a 19 h, diumenges, d'11 a 14 h
dilluns, dimarts i festius, tancat
tancat per vacances: del 2 de juliol a l'1 d'agost i del 23 al 30 de desembre

Seu d'Ègara. Esglésies de Sant Pere

Plaça del Rector Homs, s/n

08222 Terrassa Tel. 93 783 37 02

Horaris: de dimarts a dissabte, de 10 a 13.30 h i de 16 a 19 h
diumenges i festius d'11 a 14 h
tancat: dilluns no festius i
els següents dies: 1 de gener, 1 de maig, 25 i 26 de desembre

Casa Alegre de Sagrera

Carrer de Font Vella, 29-31

08221 Terrassa Tel. 93 731 66 46

Horaris: de dimecres a dissabte, de 10 a 13 h i de 16 a 20 h, diumenges, d'11 a 14 h
dilluns, dimarts i festius, tancat
tancat per vacances: de l'1 a 31 d'agost i del 23 al 30 de desembre

Torre del Palau i Centre d'Interpretació de la Vila Medieval de Terrassa

Plaça de la Torre del Castell Palau, s/n

08221 Terrassa Tel. 93739 70 72

Horari: Cal concretar dia i hora. Visites concertades.

Claustre del convent de Sant Francesc d'Assís

Plaça del Doctor Robert, 1

08221 Terrassa Tel. 93 739 70 72

Horaris: de dilluns a divendres de 10 a 13.30 h i de 17 a 19 h
tancat per vacances: del 5 al 25 d'agost

Edició: Ajuntament de Terrassa. Cultura

Coordinació: Museu de Terrassa

Fotografies: Museu de Terrassa

Disseny gràfic i maquetació: Grup Digital

Cultura
www.terrassa.cat/cultura

Museu de Terrassa
www.terrassa.cat/museu

Museu de Terrassa

Direcció i Serveis:

Casa Soler i Palet

C. de la Font Vella, 28

08221 Terrassa

Tel. 93 739 70 72

museudeterrassa@terrassa.cat

www.terrassa.cat/museu

www.facebook.com/museudeterrassa

